

Primo in hoc loco xpus cū discipu-
lis suis cenauit et primū pasce cele-
brauit et testamētum posuit et tra-
ditionē reuelauit. Ibi dilectus suus
super pectus eius reuoluit et celozū
secreta potauit. et ibidem xps disci-
pulorum pedes lauit lintheo terxit et
dñs et magister discipulis exemplū
humilitatis donauit. Ipm loqz etiā
xps in humilitate sepius visitauit
et in eodem post mortem discipulis
suis ianuis clausis apparuit et ibide
denuo uisus thomas digitos in lat⁹
eius misit incredulus. In hoc etiā
loco beata maria et discipuli ipo die
pentecostes ianuis clausis ob metū
iudeorum cōsedentes et dolentes spi-
ritum paraclitum receperūt. In hoc
etiā loco sanctus mathias in apo-
stolū mirifice est electus. In hoc etiā
loco beata maria post passionem dñi
frequenter habitauit. et in ipo loco
spiritus filio suo tradidit et ibidem
omnes discipuli miraculose cōue-
runt. In hoc etiā loco ille discipu-
lus dilectus beate marie missam ce-
lebrauit pluries et ibidem cū sancta
maria et sancto luca usqz ad mortem
beate marie uirginis habitauit. In
hoc loco sanctus stephanus int⁹ n⁹
eodemū et abibon fuit sepultus. In
hoc etiā loco dauid cum salomone
et ceteri reges iuda sunt sepulti et se-
pulchra eozū in hodiernū diem. In
hoc monasterio nūc degunt fratres
minores qui temporibz meis a regi-
na saucie regis roperiti necessaria hab-
uerunt et ibidem diuinū officiū de-
uote et aperte celebrant qd non licet
eis saracenis in publico p̄dicare et
corpora mortuozū absqz licentia offi-
ciatorum ciuitatis sepelire. Et idem

fratres temporibz meis fuerunt va-
lentissimi uiri. Nam ipos peregrini
mercatores et etiam saraceni multū
cōmendabant qz multa bona facie-
bant. In pede hui⁹ montis stat for-
tissimum castrum qd castrum dauid
vocatur et adhuc a temporibz dauid
creditur permanisse. Nam cū pe-
tytini et vespasianum ciuitas erat
destructa tūc mons syon et castrum
fuerunt extra ciuitatē sita. Hoc ca-
strum quondam patriarcha iherusa-
lem obtinebat. Sed nunc ab officia
to soldani inhabitatur et ab ipso et
stipendiarijs diligentissime custodi-
tur. In pede huius montis ecclesia
est ad sanctum saluatorem appellata
in qua est lapis quem angelus de se
pulchro domini proiecit qui lucide
ibidem demonstrat. Iuxta hūc etiā
montem sanctus iacobus maior fuit
decollatus. et in ipo loco ecclesia est
constructa in qua nunc est arepisco-
pus armenorum canonicū ad fidem
romaniā se habentes. In iherusalē
est ecclesia que ad sanctā mariā la-
tinā vocatur. Et in iherusalem sūt
q̄plurime scismaticorum et heretico-
rum ecclesie et capelle et q̄plurima
alia loca oratoria graciosā.

De monte caluarie

Querum supra montē calua-
rie est sepulchrū xpi in quo
magna et pulcherrima eccle-
sia est cōstructa marmore et ope mu-
saico et picturis et alijs ornamen-
tis nobilit⁹ decorata et habet turres ante
et supra chorum et desuper aperta q̄
est sepulchrum xpi subitus. Hec ec-
clesia cathedrali ecclesie monasteriē
in westfalia intus est multū similis

et specialit̃ in choro. In hac ecclesia
 ap̃e chorũ versus meridiem est mōs
 caluarie in quo crucifixus est ih̃esus
 Ad hunc montē intra ecclesiā per ali-
 quos gradus ascendit et extra ciui-
 tate per alios gradus quondā ascē-
 debat sed ip̃a ianua nūc est obstru-
 eta. **N**ic mōs est rupis durissima et
 subtus montē est capella nubianoꝝ
 rupe et petra excissa supra montē cal-
 uarie etiam est capella ad quā ab in-
 tra ascendit ut dixi et in loco ubi cru-
 cifixus erat ih̃esus est foramen quo
 crux erat imposta et scissure rupis
 et petre tempore passionis xp̃i fracte
 adhuc patent euident̃. In eadem ca-
 pella etiā sepulti sūt illi glorioſi prin-
 cipes gothfridus dux de bolim et bal-
 dericus su⁹ frater primi reges iheru-
 ſalem xp̃iani qui terrā sanctā cum
 maximis laborib⁹ acquisierunt et ne-
 ceperunt et possiderunt et saracenis
 inestimabili dāpnā intulerūt et xp̃i
 anitati q̃plurima bona fecerunt. Et
 bene mirandū q̃ saraceni sepulchra
 et corpora eorū intacta tam honorifi-
 cē quietēcere permittunt q̃ eis tot et
 tanta mala intulerūt et ip̃is vniuersā
 sam terrā sanctā abstulerūt idē glo-
 riosi principes constituerūt q̃ null⁹
 rex iherusalem coronā aureā portare
 debeat sed coronā spineā et successores
 eorū seruauerūt in p̃sentem diem
In hoc caluarie loco omni die legit̃
 passio xp̃i dum degunt ibi xp̃iani ut
 in ordinario eorum bene legitur. ap̃e
 montē caluarie est locus ubi mater
 dñi et ille mulieres et ille discipul⁹
 steterunt et ibidem ih̃esus matrē suā
 discipulo cōmendauit dicens **Q**ui-
 hier ecce filius tuus. Ante ianuā cho-
 ri versus meridiem est lapis niger et

locus super quem posuerunt corpus
 xp̃i dū de cruce fuit receptū et in lin-
 theo illud inuoluerunt.

De sepulchro domini.

Ante chorũ versus occidentē
 pua duplex stat ecclesia siue
 capella que quasi tres ianu-
 as habet et in ea tria altaria stetit
 videntur. De hac prior capella in-
 tratur ad aliam capellam in qua est
 sepulchrum xp̃i per ianuam tā par-
 uam et dimissam semicirculariter fa-
 ctā ita q̃ per ip̃m intrare oportet cur-
 uato dorso. **N**ec capella in modum
 semicirculi est testudinata nullam ha-
 bens fenestram et in ea est sepulchrū
 Minus capelle longitudo et sepul-
 chri sunt circa nouem palmas latitu-
 do capelle circa septem palmas. Se-
 pulchrum xp̃i est integro lapide ex-
 cissum sed ne a peregrinis maculet̃
 est alijs lapidib⁹ marmoris albis cir-
 cūpositum et lapis quo ante in latere
 est circūpositus est trib⁹ foraminib⁹
 perforatus et per ista foramina veni-
 sepulchrū et vernis lapis osculatur et
 ille lapis quo sepulchrū est circūpo-
 sitū est vero sepulchro tam subtiliter
 cōiunct⁹ q̃ ignoratib⁹ vn⁹ lapis esse
 videt̃ q̃re credo q̃ in aliq̃ ecclesia nō
 sit de lapide veri sepulchri nā omib⁹
 istis que audistis exceptis in dilige-
 ntissima habentur custodia. **N**am
 si sepulchrum xp̃i per grana vel are-
 nā posset deportari ultra longa tem-
 pora si maximus mons esset fuisset
 deportatū nec vna arena permansisset.
 Ceterū de lampadib⁹ et luminari-
 rib⁹ que dicunt̃ esse circa sepulchrū
 sanctū dico oīno lapidē nullā vlt̃ lu-
 minare circa sepulchrū xp̃i si degunt